

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

LA CRISI I ELS INSTRUMENTS
DE LA POLÍTICA ECONÒMICA

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.cat

AL PEU DEL CANÓ

L'acordió
de
Voloriu

Desmitificar el regulador

El cicle econòmic sembla inherent a l'economia de mercat. Per bé que des de 1994 hem viscut una gran moderació en les oscil·lacions de l'activitat econòmica, fins ara les crisi econòmiques no s'han pogut evitar. Des de David Ricardo i passant per Keynes molts economistes han formulat teories per evitar les recessions, i fins i tot en la darrera llarga etapa expansiva algú ha profetitzat la fi dels cicles econòmics. L'economista austríac Ludwig von Mises, en canvi, l'any 1928 va concloure que els cicles econòmics eren inevitables. Com diu la Bíblia, després d'uns anys de vaques grasses vénen les vaques magres.

LA CRISI FINANCERA ACTUAL JA FA un any que dura i comença a afectar l'economia real. Per manca de transparència no acaben d'afllorar les pèrdues al sector bancari, generades per la concessió de les hipoteques *subprime* i per la seva difusió global. Si la incertesa s'allarga els bancs seguiran desconfiant els uns dels altres i se seguirà erosionant la confiança sobre la qual s'edifiquen les economies monetàries. L'augment de l'Euribor, el preu del diner al qual els bancs es presten diners entre ells, és el reflex de la desconfiança esmentada i a Europa ha assolit el 5,4% quan el preu oficial del diner és del 4%. Als Estats Units la setmana passada el tipus d'interès interbancari va arribar al 8%, quan el tipus d'interès oficial és del 2%.

PAUL KRUGMAN DIU QUE ELS instruments tradicionals de la política monetària estan perdent la seva eficàcia. Les injeccions massives de liquiditat dels bancs centrals a la banca privada estan essent atresorats a les caixes fortes dels bancs per millorar la seva solvència, en lloc de finançar la concessió de crèdits al sector privat com era tradicional. Així, empreses solvents tenen dificultats creixents per finançar la seva activitat ordinària i la incertesa que s'allarga fa que empreses que s'autofinancen congelin inversions. La Reserva Federal i el govern federal han justificat la intervenció a gran escala de la setmana passada dient que "el rescat té uns costos molt grans per al contribuent però no fer res encara té uns costos més grans", segons Henry Paulson, secretari del Tresor dels EUA i exalt directiu... de Goldman Sachs (una guineu vigilant les gallines?). Ja veurem si el pla de Bernanke, Bush i Paulson aconsegueix de controlar l'avarícia il·limitada dels alts directius de la gran banca d'inversió: el capitalisme sense ètica també és enemic del liberalisme.

L'OBJECTIU DE LA POLÍTICA ECONÒMICA és modular i estimular el creixement econòmic i alhora establir l'evolució dels preus, però l'experiència recent sembla que fa incompatible d'assolir els dos objectius simultàniament. Paul Volcker va ser un president prudent de la Reserva Federal dels EUA als anys 80 i va sacrificar creixement econòmic per inflació controlada. Alan Greenspan, més expansiu i exuberant, va prioritzar el creixement econòmic tot i generar inflació. Aquesta inflació no ha afectat els béns de consum gràcies a la globalització econòmica (els béns s'importen massivament de l'Àsia i moderen l'IPC gràcies als seus preus baixos), però sí que ha afectat amb força els preus d'altres tipus d'actius, ja siguin fi-

LLUÍSA JOVER

“Ara tothom abraça els reguladors públics com a salvadors supremes de l'economia fins al punt que el president de la CEOE ha arribat a demanar un «parèntesi» en l'economia de mercat”

sics (immobles) o financers (borsa), i han generat les bombolles que ara s'estan desinflant.

EN EL SEU DARRER LLIBRE, GEORGE SOROS (en català a Edicions 62: *El nou paradigma dels mercats financers*) proposa abandonar un dels mites del paradigma neoclàssic dominant: el de la informació perfecta. Soros es proclama deixeble de Karl Popper i de ben jove va abraçar el seu concepte de societat oberta però discrepa del seu mestre en un aspecte metodològic important: no es pot aplicar el mateix mètode científic a les ciències naturals que a les ciències socials. Una pedra llançada repetides vegades a l'aire per experimentar la llei de la gravetat no

es queixa; les persones, en canvi, amb una capacitat limitada de comprensió de la realitat, actuen i interaccionen de tal manera que modifiquen constantment els seus objectius. El nou paradigma per entendre els mercats financers passa per acceptar que mai no tindrem tota la informació i que, per tant, no podrem entendre del tot què passa i per què passa.

ARA TOTHOM ABRAÇA ELS REGULADORS públics com a salvadors supremes de l'economia fins al punt que el president de la CEOE ha arribat a demanar un "parèntesi" en l'economia de mercat perquè "el regulador fes la feina que havia de fer" (per cert, màxim desconcert a Madrid: mentre Solbes dubta Sebastián només sap postular... una massiva amnistia fiscal de diner negre!). El futur regulador que ha de controlar els mercats financers sempre anirà perseguint la realitat, i no a l'inrevés, i per això serà molt difícil que pugui ser efectiu el control d'uns mercats financers que sempre han mostrat una molt ràpida capacitat d'innovació. Benvingut sigui tot nou regulador, atès que en els darrers anys han fallat estrepitosament els controls, les auditories i els rànquims als mercats financers. Que el regulador, però, no distorsioni en excés la purga que han de fer els mercats. Cal no oblidar, per exemple, que l'origen de la crisi rau en l'aposta generalitzada de tants i tants agents econòmics: que el preu de l'habitatge no baixa mai.

Isabel
Olesti

Esriptora

Voloriu és un petit nucli de dues cases i cinc vilatants enfilat en un turó damunt de Figols. Des d'allí es contempla la plana d'Organyà i la mola espectacular de l'ermita de Santa Fe. Des de fa cinc anys, una noia del nucli, la Belén Riba, organitza una trobada d'acordionistes de les contrades dels Pirineus. Ella també toca l'acordió i fa ballar la gent per les festes majors. Aquest instrument que ha passat per salons reials, tavernes, vaixelles i les places dels pobles concentra, a principis de setembre, més d'un centenar de persones en aquest racó de l'Alt Urgell. Aquest dia la Belén va de bòlit: ha de rebre els músics, muntar l'escenari en un remolc de tractor, estendre la parada de vins i formatges artesans que fa un amic seu de Basturs, preparar les barbacoes per coure la carn del sopar, muntar les taules, els bancs, els llums accessoris i si convé aguantar el micro a les actuacions, perquè a Voloriu, els vespres de setembre, a la intempèrie, pot fer una rasca de mil dimonis i el vent s'ho endú tot. És el que passava l'altre dia, però tothom va aguantar. Van col·locar l'escenari davant d'un noguer, la gent seia als bancs i escoltava els acordionistes vinguts de Llobera, Canelles, les Sorts, Abella... Mentrestant, es feia fosc. Després hi va haver el sopar i el ball, naturalment, amb acordions, i una rifa d'una cistella que ajuda a pagar les despeses, perquè, diu la Belén, tot surt d'allà, exceptuant el programa del Consell Comarcal. I és que les coses petites, les que no fan soroll, no interessan a segons qui.

iolesti.avui@gmail.com